

447/14

Warszawa, dnia 30 grudnia 2014 r.

SZEF
URZĘDU DO SPRAW KOMBATANTÓW
I OSÓB REPRESJONOWANYCH

Jan Stanisław Ciechanowski

BD1-K0752-0700-14 /14

S.
Komisja
Przewodniczący

Szanowny Pan Senator
Michał Seweryński
Przewodniczący
Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji Senatu RP

Syryjusz Przewodniczący

w związku z pismem Szanownego Pana Przewodniczącego (BPS/KPCPP-133-(P8-22/14)/14) dotyczącym petycji w sprawie zrównania uprawnień przysługujących tzw. żołnierzom-górnikom z uprawnieniami przysługującymi ofiarom represji, o których mowa w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. *o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego*, przedstawiam stanowisko Urzędu.

Uchwalając w dniu 2 września 1994 r. ustawę *o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych* prawodawca określił szykany, które stały się udziałem beneficjentów tej ustawy jako „*szczególny rodzaj represji politycznych*”. Tym samym uznał, że z jednej strony osobom takim należy się zadośćuczynienie od Państwa Polskiego, ale

z drugiej jednak zdecydował, że specyfika tych represji, polegająca nie na pozbawieniu wolności, ale zmuszeniu do przymusowej pracy, jest przesłanką uzasadniającą niewłączenie represjonowanych żołnierzy do ustawy kombatanckiej, która co do zasady obejmuje osoby pozbawiane wolności przez obu okupantów w łagrach, obozach, więzieniach czy na deportacjach. Rozważenia przez Wysoką Komisję wymaga zatem fakt, czy ówczesne przekonanie ustawodawcy pozostaje wciąż aktualne i zasadne.

Nie ulega dla nas wątpliwości, iż ewentualne poszerzenie katalogu ofiar represji określonego w ustawie kombatanckiej nie może ograniczyć się tylko do żołnierzy-górników (a więc osób zatrudnianych w kopalniach węgla, kamieniołomach oraz zakładach pozyskiwania i wzbogacania rud uranowych), ale winno również objąć innych beneficjentów ustawy o świadczeniu pieniężnym tj. żołnierzy zatrudnianych w batalionach budowlanych w latach 1949 – 1959. Oni także podlegali owym „szczególnego rodzaju represjom politycznym” i brak jest podstaw prawnych oraz faktycznych, by akurat ta grupa represjonowanych żołnierzy była traktowana odmiennie niż żołnierze zatrudniani w kopalniach węgla czy kamieniołomach.

W chwili obecnej w Polsce żyje ok. 27,5 tys. represjonowanych politycznie żołnierzy, a także ok. 20 tys. wdów po nich. Koszty zrównania ich w uprawnieniach z beneficjentami ustawy o kombatantach szacujemy na ok. 32,3 mln zł. Na powyższą kwotę składa się koszt wyrównania różnicy między świadczeniem pieniężnym wypłacanym żołnierzom-górnikom a dodatkiem kombatanckim, a także koszty przyznania żołnierzom i wdowom tzw. dodatku kompensacyjnego i 51% zniżki na przejazdy komunikacją autobusową i kolejową.

Na zakończenie uprzejmie informuję Szanownego Pana Przewodniczącego, że również w trakcie prac nad ostatnią nowelizacją ustawy kombatanckiej zgłaszane były poprawki, które miały zwiększyć zakres uprawnień represjonowanych żołnierzy – w tym „włączenia” ich do ustawy kombatanckiej. Nie mogły one jednak zostać przyjęte z powodów formalnych, gdyż w opinii

przedstawicieli biur legislacyjnych Sejmu i Senatu przegłosowanie ich – jako wykraczających poza materię regulowaną przez projekt wyjściowy – byłoby sprzeczne z konstytucyjną zasadą przyzwoitej legislacji.

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized initial 'Z' followed by a series of connected loops and a long horizontal stroke.